

Açık veya Kapalı Spor Alanları Bulunan veya Bulunmayan Okullarda Çalışan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğrenciler Üzerinde Edindiği Avantajlar veya Dezavantajlar

Advantages or Disadvantages of Physical Education Teachers Working in Schools with or Without Open or Closed Sports Fields on Students

Yazar(lar)

Kenan BABACAN

Mehmet cansız ortaokulu/Bağlar/Diyarbakır/TÜRKİYE
kbabacan21@gmail.com

Emrah YALCIN

İpekyolu ilkokulu/Bağlar /Diyarbakır/TÜRKİYE
enesenes_15@hotmail.com

Mehmet TURA

Sergen Ortaokulu/Hani/Diyarbakır/TÜRKİYE
mehmet-00210@hotmail.com

Veysel KAYA

Halk Eğitimi Merkezi/Bismil/Diyarbakır/TÜRKİYE
musap_3151@hotmail.com

Yayın Bilgisi

Çalışma Türü: Araştırma makalesi

Geliş Tarihi: 10 Aralık 2021

Kabul Tarihi: 28 Aralık 2021

Cilt-Sayı: 2(3)

Atıf

Babacan, K. Yalcın, E., Tura, M. ve Kaya, V. (2021). Açık Veya Kapalı Spor Alanları Bulunan Veya Bulunmayan Okullarda Çalışan Beden Eğitimi Öğretmenlerin Öğrenciler Üzerinde Edindiği Avantajlar Veya Dezavantajlar, *Cihanşümül Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 58-67

Öz

Bu çalışma, açık veya kapalı spor alanları bulunan veya bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları veya dezavantajları tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada olgu bilim deseni yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır ili Merkez ilçelerine bağlı kamu okullarında görev yapmakta olan 20 beden eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Tesadüfi yöntemle seçilmiş olup gönüllülük esasına göre görüşme formu uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre, açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin, öğrencilerin sportif özelliklerini ve duygular arası geçişlerini daha iyi tanıyabildikleri görülmüştür. Aynı zamanda spor alanları bulunan okullarda okuyan öğrencilerin psikomotor becerilerinin (kuvvet, çabukluk, dayanıklılık, koordinasyon gibi) gelişiminin yanı sıra fiziksel, psiko-sosyal ve bilişsel (zihinsel) gelişimlerine de önemli katkı sağladı öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Öğretmeni, Ortaokul, Spor Salonu.

Abstract

This study aims to determine the advantages or disadvantages of physical education teachers working in schools with or without indoor or outdoor sports fields. Phenomenological design method was used in the study. The study group of the research consists of 20 physical education teachers working in public schools in the central districts of Diyarbakır province in the 2020-2021 academic year. It was chosen by random method and an interview form was applied on a voluntary basis.

According to the results of the research, it was seen that physical education teachers working in schools with indoor or outdoor sports areas were able to better recognize the sportive characteristics of students and their transitions between emotions. At the same time, it has been stated by the teachers that it contributed not only to the development of psychomotor skills (such as strength, quickness, endurance, coordination) but also to the physical, psycho-social and cognitive (mental) development of the students studying in schools with sports fields.

Keywords: Physical Education Teacher, Secondary School, Gym.

1. GİRİŞ

Gelişen ve değişen dünya şartlarında teknolojinin yaşamda daha çok yer edinmesi ile birlikte insanlar monoton ve durağan yaşamın stresiyle mücadele eder bir hale gelmiştir (Tutar, 2011). Özellikle gençlerin teknoloji ile geçirdiği sürenin artışıyla birlikte monoton ve hareketsiz yaşam, gençler üzerinde daha çok belirginleşmiştir (Öztürk, Koparan, ve Haşıl 2004). Bu gerçeği bilen ülkeler şimdiden planlarını ve yatırımlarını bu doğrultuda yapmaktadırlar (Özdilek, 2006). Açık ve kapalı spor alan yatırımları da bu planlar içinde en önemli yeri tutmaktadır. Çünkü toplumların bilinçli olarak spor yapma anlayış ve imkânlarına kavuşturulması birçok açıdan başarıda getirmektedir (Boniface, 2007). Dolayısıyla spor günümüzde insan yaşamının önemli bir parçası haline gelmiş bulunmaktadır.

Yapılan açık ve kapalı spor alanları şüphesiz kişilere hem bireysel şekilde hem de gruplar şeklinde aktif spor yapma imkânı sunmaktadır (Ekenci ve İmamoğlu 2002). Spor salonları insanları monoton ve durağan yaşamın stresinden kurtararak ruh ve beden sağlığından, karşılaştığı olaylar karşısındaki bakış açısına kadar etkilemektedir (Şahan, 2007). Son yıllarda yapılan araştırmalarda spor yapma imkânlarına sahip olan çocuklarda sportif ve akademik başarının arttığı görülmektedir. Özellikle çocuklar üzerinde spor, onların sağlığını, direncini, görüntüsünü ve becerilerini artırmaktadır (Can, 2000). Benzer yapılan çalışmalar, açık ve kapalı spor alanlarında spor yapma imkânı bulan çocukların akademik performansının daha yüksek olduğu görülmektedir (Aracı, 2006).

Tüm bu bağlamda açık veya kapalı spor alanlarında spor yapma imkânı bulan öğrencilerin yakaladığı sportif ve akademik başarı avantajları spor salonu bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde de birtakım avantaj sağlayacağı düşünülmektedir (Şahan, 2007). Bu doğrultuda çalışma, açık veya kapalı spor alanları bulunan veya bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları veya dezavantajları tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Sporun, genel anlamda sosyal, politik, psikolojik ve ekonomik boyutlarının zamanla kişilerin yaşamında daha çok yere sahip olduğu ve son zamanlarda da spor bilimlerinin artan öneminden bahsedilmektedir. Spor yapabilmek için ise fiziki şartların elverişli olması gerekiyor (Yazıcı ve Aşım 2007). Özellikle okullarda öğrencilerin aktif spor yapabilmesi için spor salonuna ihtiyaç duyulmaktadır (Aracı, 2006). Açık ve kapalı spor alanları olan okulların spor dallarında daha başarılı olduğuyula ilgili araştırmalar mevcuttur.

Okullarda açık ve kapalı spor alanlarının olması birçok açıdan avantaj sağlamaktadır ve özellikle beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde sağladığı faydanın önemli derece de olduğu bilinmekte ise de literatürde bu konu ile ilgili sistematik bir çalışmanın olmayışı çalışma konumuzun önemini göstermektedir. Buradan hareketle bu çalışma, açık veya kapalı spor alanları bulunan veya bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları veya dezavantajları belirlemek alanyazına son derece katkı sağlayacaktır. Bu nedenle bu çalışma açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajların belirlenmesi ve dezavantaj durumlarına “yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi, yaygınlaşma sürecinde altyapı ihtiyaçlarının belirlenerek iyileştirmeye gidilmesi ve sürecin verimli bir şekilde yürütülmesi açısından son derece önemlidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Araştırma açık veya kapalı spor alanları bulunan veya bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları veya dezavantajları tespit etmeyi amaçlayan nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma tekniklerinin öne çıkan özellikleri doğal ortama duyarlılık sağlaması, araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması ve tümevarımcı bir analize sahip olmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Miles ve Huberman (1994)'e göre veri analiz süreci üç ana bölümden oluşur: a) “Verinin işlenmesi,” b) “Verinin görsel hale getirilmesi,” c) “Yorumlama, karşılaştırma ve teyit etme.” İçerik analizi ise dört aşamada yapılır: a) Verilerin kodlanması, b) Temaların bulunması, c) Kodların ve temaların düzenlenmesi, d) Bulguların tanımlanması ve yorumlanması. Nitel verilerin analizi konusunda farklı yaklaşımlar olmakla birlikte, uygulamalarda temel olarak verilerin ortaya çıkarılması ve temalandırılması konusunda görüşler birleşmektedir. Bu çalışmada açık veya kapalı spor alanları bulunan veya bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları veya dezavantajları belirleme ile ilgili öğretmen görüşlerini ortaya koymayı amaçladığı için nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tercih edilmiştir. Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan ve durumları çok yönlü, sistemli ve derinlemesine inceleyen görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008:277).

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğin kullanılmasının nedeni araştırmanın amacına uygun olarak, görüşülen araştırmacıların tecrübelerinden faydalanarak onun iç dünyasını ortaya çıkarmaktır (Patton, 2002). Görüşme formlarına katılımcılar ilgili sorulara cevaplarını yazılı olarak bildirmişlerdir. Görüşme formunda üç tane soru yer almaktadır. Bu sorular şunlardır:

1. *Açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları nelerdir.*

2. *Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği dezavantajlar nelerdir.*

3. *Açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği dezavantajlar nelerdir.*

Araştırmada kullanılan görüşme soruları araştırmacılar tarafından ilgili alan yazının taraması yapılarak hazırlanmış ve beş uzman tarafından kapsam geçerliliği gözden geçirilerek sorular oluşturulmuştur.

2.3. Araştırmanın Çalışma Grubu

Diyarbakır ili merkez dört ilçesi olan “Bağlar, Kayapınar, Sur ve Yenişehir’de” kamu okullarına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 20 beden eğitimi öğretmeninden oluşmaktadır. “Araştırmada nitel araştırma yöntemine uygun amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 108). Araştırmaya katılan öğretmenlerin; cinsiyet, spor salonu ve mesleki kıdem değişkenlerine

göre dağılımlarına ilişkin yüzde ve frekans değerleri ve bunlara yönelik açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo.1. Katılımcıların Kişisel Özellikleri

Değişkenler		N	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	15	75,0
	Kadın	5	25,0
Spor Salonu	Var	13	65,0
	Yok	7	35,0
Mesleki Kıdeminiz	1 ve 5 Yıl	16	80,0
	6 ve 10 Yıl	2	10,0
	11 ve üstü	2	10,0

Çalışmaya katılanların 15'i (75,0) Erkek, 5'i (%25,0) kadınlardan oluşmaktadır. Ankete katılanların 13'ü (%65,0) okullarında spor salonunun olduğunu 7'si (%35,0) okullarında spor salonlarının olmadığını belirtmişlerdir. Ankete katılanların 16'sı (%80,0) 1 ve 5 Yıl, 2'si (%10,0) 6 ve 10 Yıl 2'si (10,0) 11 yıl ve üzeri kıdeme sahiptirler. Bu durumun bölge itibarıyla ilk atamanın fazlaca yapılmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri Diyarbakır ili merkez dört ilçesinin (Bağlar, Kayapınar, Sur ve Yenisehir) kamu okullarına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 20 beden eğitimi öğretmene uygulanan görüşme formuyla elde edilmiştir. Öğretmenler görüşme formlarına düşüncelerini yazılı olarak aktarmışlardır. Daha sonra bu formlar araştırmacı tarafından, olduğu gibi bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu formlar üzerinden gerekli kodlamalar yapılmıştır. Elde edilen bu verilerin analizinde ise betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırma verilerinin sunumunda katılımcılara verilen kodlardan yararlanılmış ve bazı görüşlerden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlar desteklenmiştir. Bu araştırmada kodların ve kategorilerin elde edildiği öğretmenlerin görüşlerinden bire bir alıntı yapılarak 'geçerlilik' sağlanmıştır. Veri seti okunarak anlamlı birimler bulunmuş, kodlamalar yapılmış ve geçici temalar oluşturulmuştur. Temalar elde edilen veriler sonucunda oluşturulmuştur. Kavramsal kodlama da görüşülen bireylerden elde edilen verilere dayanılarak yapılmıştır. Yedi tema belirlenmiştir. Belirlenen kodlar daha sonra bu temalara göre düzenlenmiştir. Bu aşamadan sonra veriler tekrar bu tema ve kodlara göre düzenlenmiş ve kesinleştirilmiştir. Veri analizinin son aşamasında ise elde edilen bulgular açıklanmış, yorumlar ve sonuçlar sunulmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 2. Açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajlara ilişkin öğretmen görüşleri

S.N. Öğretmen görüş kategorileri	f
1 Öğretmenin öğrenciyi daha iyi tanımasını sağlar.	8

2 Öğretmen öğrencinin eksiklerini bilir.	2
3 Öğrenci ile iletişim kuvvetlenir.	9
4 Öğretmen farklı teknikler kullanabilir.	3
5 Geleceğe yönelik spor müsabaka planları yapabilir.	4
6 Öğretmen öğrencilere yönelik uygulama planı hazırlayabilir.	2
7 Öğrenciye uygulamalı olarak spor bilgi aktarımı kolaylaşır.	3
8 Öğretmen ne öğrettiğini bilir.	2
9 Öğretmen öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyini bilir.	4

(*Ö; Kodlanmış Öğretmen)

Görüşme yapılan beden eğitimi öğretmenlerinin tamamına yakını açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan öğretmenlerin öğrenciler üzerinde ciddi derecede avantaj edindiğini spor salonu olan öğrencilerin, spor salonu olmayan öğrencilere nazaran spor alanında çok daha verimli olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar, açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan öğretmenlerin öğrenciler ile kurduğu iletişimin daha sağlıklı ve kapsayıcı olduğunu belirtmişlerdir. Buna ilave olarak öğretmenler öğrencilere yönelik uygulama planı hazırlayabilir, bu durum öğrencilerde sportif donanımın daha kalıcı ve verimli olmasını sağlayabilir.

Açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin edindiği avantajlara ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışağıdaki gibidir;

Her yiğidin yoğurt yiyişi farklıdır. Bazı hocalar çok uygulama yaparak, bazıları çok bilgi vererek bazıları çok konu anlatımı yaparak dersini işler... öğrenci öğretmeni tanıdığı için öğretmenin ders işleyişini veya neye ulaşmak istediğini, tekniğini ve stillerini bildiği için, öğrenci tekrar tekrar her sene değişik bir hocadan yeni bir uygulama görmüyor. ... Öğretmen açısından avantajları; öğrencinin tanıdık olması, öğrencinin eksiklerinin bilinmesi ve öğrenciyi daha iyi analiz etmesi (Ö1)

Görüşmeye katılan öğretmenler, spor salonu olan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerindeki avantajlarının ciddi derecede olduğunu ve spor salonunun öğrencilere her acıdan başarı sağlayacağını ifade etmişlerdir.

Avantajlıdır, çünkü öğretmen ve öğrenci ortak bir alanda özellikle uygulama sırasında birbirini çok iyi tanır. Öğrenci öğretmenin nerde ne yapacağını, neye kızacağını, neye kızmayacağını ya da nasıl örnekler vereceğini veya derse gelirken antrenman veya müsabakaya nasıl başlayacağını, önceki oyunlarda hangi hususlara değinip değinmeyeceğini, mesela ben her derse başlamadan önce anlattığım spor dalı ile alakalı sorular soruyorum, öğrenciler, öğretmenimiz önceki dersle alakalı soru soracak deyip daha farklı ya da daha çok uygulama yapıyorlar. Öğrencilerimi daha iyi tanırım, ona göre plan program yaparım, ona göre örnekler hazırlarım, spor salonunda uygulamalı ders yaptığımda bunların ne düzeyde olduğunu bilirim, ona göre örnek veririm, diyelim düzeyleri düşükse ona göre örnek vereceğim, ona göre örneklerimi uygulamalı olarak gösteririm. Öğretmen spor salonunda çalıştığı için ister istemez kendini geliştirir, öğrencilere aktarması açısından daha kolay olur. Sonraki yıl aynı öğrencilerin dersine gireceğimden dolayı gelecek yılki planları hazırlamamda kolaylık

sağlayacaktır (Ö7). Öğrenciyi, veliyi tanır; aile gibi olur. Ne gibi tepki, kimin nerede nasıl espri yapacağını bilir. Öğretmen, öğrenci ve veli arası iletişim kuvvetli olur. Başarıyı getirir (Ö14).

Yukarıda verilen cevaplar incelendiğinde açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajların yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Özellikle öğretmenin öğrencileri daha iyi tanınması, öğrencilerin eksiklerini uygulamada görmesi ve planlı olarak çalışması gibi birçok avantajı yakaladığı görülmektedir. Dolayısıyla bu avantajların öğrencilere gerek sportif anlamda gerekse akademik başarı anlamında olumlu etki olarak yansıtacağı söylenebilir.

Tablo 3. Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği dezavantajlarına ilişkin öğretmen görüşleri

S.N. Öğretmen görüş kategorileri	f
1 Öğretmenin sınıf içi iş yükü artar.	8
2 Öğrenci ile iletişim kurmakta zorlanır.	5
3 Öğrencileri tanımak daha zordur.	2
4 Verilen bilginin uygulamaya geçişinde sorunlar yaşanır.	3
5 Geleceğe yönelik spor müsabaka planları yapamaz.	2
6 Öğrencilerin alt yapısını, ön bilgilerini, gelişimlerini bilemez.	5
7 Öğrenciye uygulamalı olarak spor bilgi aktarımı zorlaşır.	3
8 Gelecek yılların alt yapısını oluşturamayabilir.	4
9 Şube sayısı fazla olursa bıkkınlığa neden olur.	2

(*Ö; Kodlanmış Öğretmen)

Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği dezavantajlarına ilişkin öğretmen görüşleri sorusunda genel olarak olumsuz bir tutum sergilemiştir. Özellikle öğretmenlerin öğrenciler üzerinde hâkimiyet oluşturmakta zorlandığını bildirilmiştir. Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği dezavantajlarına ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçı aşağıdaki gibidir;

Öğretmenin iş yükü artar, sınıf içersin de teorik bilgi aktarımı ile bilgi edinimi sürecinde zorluklar yaşar (Ö5). Üç yıl spor salonu olmayan bir okulda çalıştım, karmaşık, kargaşadaymışım gibi hissediyordum. Bu durumda mecburen öyle oluyordu, spor yapacak alan yok öğrencileri zor derslikte tutuyordum. Böyle olunca da müfredat dışına çıkmış olabiliyorsunuz, verilmemesi gereken bilgileri veriyorsunuz, onu anlatayım mı, anlatmayayım mı, bazen diyorsunuz acaba eksik bilgi mi veriyorum, kazanımlarda yazıyor ama her dakika da kazanımlara bakamıyorsunuz, sadece yoklamayı doldururken bakabiliyorsunuz (Ö6).

5. sınıf ve 8. sınıftaki öğrencilerin davranış şekilleri aynı olamaz. Bireysel farklılıklar vardır, bütün 8. sınıf öğrencilerinin davranışları da aynı değildir. Öğretmen iyi bir yöntemle öğrenci davranışlarını kontrol altına alabilir diye düşünüyorum. Sınıf içinde spor ile ilgili teorik bilgileri pratiğe çevirmeden kazanımı gerçekleştirmek zor olabilir (Ö17).

Tablo 3. Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajlara ilişkin öğretmen görüşleri

S.N. Öğretmen görüş kategorileri	f
1 Mesleğe yeni başlayanlar için uyum kolaylaşır.	3
2 Öğretmen sınıfların psikolojik yapısını bilir.	7
3 İş yükü azalır	4

(*Ö; Kodlanmış Öğretmen)

Görüşmeye katılan öğretmenlerin açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajlara ilişkin öğretmen görüşleri sorusuna öğretmenler genel olarak sınıfların psikolojik yapısını bilir şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 13 adet farklı kodlanmış açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajları kısıtlı olsa da olumlu yaklaşımlarının olduğu görülmektedir.

Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajlarına ilişkin kendi ifadelerinden bir kaç aşağıdaki gibidir;

Öğretmen mesleğe başladığında tahminen her kademedeki uygulamalı olarak tecrübe kazanması gerekmektedir. Öğretmen bazen spor salonunu bir bütün olarak kullanamayıp öğrenci üzerindeki hakimiyeti kaybedebilmektedir (Ö1)

Mesleğe yeni başlamış bir öğretmenin sürekli kendini yenilemesi açısından ve ilgili spor dallarına hâkim olması açısından avantajlıdır (Ö14).

Öğretmenin sınıf dışında iş yükü azalmasından dolayı öğrencileri sınıf içerisinde daha iyi tanıması kolay olur (Ö18)

Olumlu etkilemektedir. Öğretmenin iş yükü azalacağı için teorik bilgileri sınıf içinde daha net bir şekilde öğrencilere aktarabilir (Ö8). Şeklinde ifade etmişlerdir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma bulgularında, açık veya kapalı spor alanları bulunan ve bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde hem avantajlı hem de dezavantajlı olduğu görülmüştür. Genel olarak irdelendiğinde açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde olumlu olarak değerlendirilirken, spor salonu bulunmayan okullarda çalışan öğretmenler açısından ise olumsuz olarak değerlendirilmiştir. Bazı öğretmenlerimiz (tablo 2 ve 3'te), spor salonunun oluşu öğretmenlerin uygulamada farklı teknikler kullanarak öğrencilerinin en iyi hangi yöntemle öğrenebilir görüşünü savunurken, bazıları da, spor salonunun oluşunu öğretmenlerin

zaman konusunda yeterli derecede öğrenciye zaman ayıramama konusunda dezavantajı olduğunu ifade etmişlerdir. Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştığı dezavantajlı durumlarla sportif başarı durumunun doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda Erhan (2009) tarafından yapılan doktora çalışmasında “Doğu Anadolu bölgesindeki illerde görev yapan öğretmenlerin beden eğitimi dersini okullarındaki spor salonunda yapıp yapmadığına” ilişkin soruya, beden eğitimi öğretmenlerinin %77’si hiçbir zaman cevabını vermişlerdir. Bu bulgudan beden eğitimi öğretmenlerinin %77’sinin görev yaptıkları okullarda spor salonunun bulunmadığı anlaşılmakta bu durum kendileri açısından dezavantaj olduğu belirtilmiştir. Yine benzer bir çalışma Mamak (2010) tarafından yapılmıştır. Çalışmada Konya ili, il merkezi ve seçilmiş ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri üzerine yapılan araştırmada açık veya kapalı spor alanları bulunan okulların akademik ve sportif başarısının daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçları bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Öğrenci ile gerek antrenmanlarda gerekse oyunlarda uzun bir süre birliktelik geçirdiği için, öğrenciyi daha iyi tanır. Açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajlara ilişkin soruda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Öğrenci ile gerek antrenmanlarda gerekse oyunlarda uzun bir süre birliktelik geçirdiği için, öğrenciyi daha iyi tanır.
- Öğretmenler öğrencilerle birlikte, antrenmanlar ve müsabakalar kapsamında uzun bir süre geçirdiği için, onun ailesini de daha iyi tanır.
- Öğretmenler öğrencilerle birlikte, antrenmanlar ve müsabakalar kapsamında uzun bir süre geçirdiği için, onun eksiklerini daha iyi bilir.
- Öğretmenler öğrencilerle birlikte, antrenmanlar ve müsabakalar kapsamında uzun bir süre geçirdiği için, ona karşı daha ilgili ve sabırlı olur.
- Öğretmenler öğrenci ile uzun bir süre geçirdiği için, bilgileri uygulamalı olarak daha kolay aktarır.
- Öğrenciler üzerinden spor solgununda farklı teknikler kullanarak öğrencilerin en iyi hangi yöntemle öğrendiğini fark eder.

Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği dezavantajlara ilişkin soruda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Öğrencilerin bireysel yeteneklerini tanımak daha zor olur.
- Farklı düzeylerde sınıflar olması ve kazanım sayısının fazla olması, öğretmenin, öğrencilerle birebir ilgilenememesine ve iş yükünün artmasına neden olur.
- Öğrencide kavram karmaşası oluşturur.
- Öğretmen, öğrenci üzerinde spor müsabakalarına dair kapsamlı plan yapamaz.

Açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde edindiği avantajlara ilişkin soruda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Öğretmenlerin uygulamada iş yükü azalır.
- Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin kendini geliştirme fırsatı yakalar.
- Öğretmenin sınıf içinde hâkimiyeti artar.

Dolayısıyla açık veya kapalı spor alanları bulunan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde bir hayli avantaj sağladığı, öğrenciler açısından ise gerek akademik durumlarına gerekse sportif başarılarına doğrudan etki ettiği ifade edilebilir. Ayrıca

açık veya kapalı spor alanları bulunmayan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin dezavantajından ziyade ülke geleceğini emanet edeceğimiz çocuk ve gençlerin eğitim-öğretim gördükleri okullardaki açık ve özellikle kapalı spor alanlardaki yetersizlikleri, fiziki alt yapı sorunu ve malzeme eksiklikleri ulusal ve uluslararası arenada başarıya ulaşmamızdaki engellerden bazılarıdır.

Öneriler;

- Araştırma konusu, öğrenci ve veli görüşleri alınarak, onların bakış açılarıyla değerlendirilebilir.
- Açık ve kapalı spor alanlarının kullanımı ilgili daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.
- Açık ve kapalı spor alanların artışı için çalışmalar yapılabilir.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara doğrudan ödenek gönderilebilir.

KAYNAKÇA

Aracı, H. (2006). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*, Ankara: Nobel Basımevi.

Boniface, P. (2007), *Futbol ve küreselleşme*, (Çev. İsmail Yerguz). İstanbul: Ntv Yayınları.

Can, U. (2000). *40 yaş üstü erkeklerde 8 haftalık aerobik çalışmalarının bazı fizyolojik ve motorik parametrelere etkisinin araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Ekenci, G. & İmamoğlu, A. F. (2002). *Spor işletmeciliği*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Erkal, M., Güven, Ö. & Ayhan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: DER Yayınları.

Özdilek, Ç. (2006). *Harcanabilir gelirin artmasının sportif rekreasyona katılıma olan etkisinin araştırılması -İstanbul örneği-*. (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kütahya.

Öztürk F., Koparan Ş., & Haşıl N. (2004). Antrenör ve hakemlerin empati durumlarının araştırılması, *Spor Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, II(1), 49.

Şahan, H. (2007). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(1), 260 – 278.

Tutar, H. (2011). *Kriz ve stres yönetimi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yazıcı, E. & Aslım, M. (2007). *Modern toplumlarda sporun işlevi üzerine karşılaştırmalı bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Ankara.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.